

שחת היום

בראש אחר

גלעד דובשני ועמי רן

עם התמנותו לתפקיד ראש בית הספר לאדריכלות באוניברסיטת אריאל, כתב בין היתר, פרופ' גלעד דובשני, למרצי בית הספר:

האבולוציה של האדריכלות מבוססת על הוספת דבכים, תוך התאמתם לקיים. בדומה למעשה האדריכלי גם האבולוציה של בית הספר היא מעשה של בניית דבכים. אני מעדיף אבולוציה על רבולוציה.

העבר הקרוב היה שייך לאנשי מחשבים שמסוגלים לכתוב פרוגרמות רציונליות מורכבות. העתיד שייך לדעתי לאמנים, אדריכלים, מעצבים, בקיצור - יוצרים ממציאי סיפורים. אנחנו עוברים מאג'נדה המבוססת על הרציונלי, לאג'נדה הוליסטית רחבה המבוססת על יצירה, שחסרה כל כך בבתי הספר לאדריכלות.

מהות היצירה האדריכלית היא כיצד האדריכלות מביעה את החברה, ברוח התקופה, דרך עיניו של האדריכל.

הפרוגרמה של מבני הציבור נקבעת על ידי מקבלי ההחלטות המשתנים - בעבר מלכים והיום - אוצרים, עורכים, מורים ואדריכלים.

טרנד הקיימות המוביל לכאורה את העשייה האדריכלית כיום, מדבר על אריכות ימים של הבניין, כלומר - התאמה מירבית למשתמשים השונים המתחלפים במהלך השנים. מה דעתך על שיטת הפינוי בינוי?

אדריכלות ורנקולרית במיטבה דואגת קודם כל לשרת את המשתמשים. לפיכך, אורך חייו של בניין מראה אם הוא אכן תוכנן נכון ומתאים לצורכי דורות שונים של משתמשים. שיטת פינוי-בינוי כשלעצמה עשויה להיות חיובית, משום שהיא מאפשרת התחדשות עירונית. אבל מה שחשוב הוא - איזה בינוי נעשה אחרי הפינוי. האם הוא ממשיך לקיים את הרקמה העירונית על אופייה המקומי, או שהוא מוחלף בהתאם לשיקולים כאלה של יזמים, פוליטיקאים, ושאר מקבלי ההחלטות.

אבל אנחנו הרי יודעים שההחלטה מה "נכון" לעשות נתונה תמיד בידי בעלי השררה שנשלטים לצערנו על ידי בעלי המאה. קידום "מתווה הגז" הוא רק דוגמה נוספת לכך. אדריכלות יכולה, לדעתך, להרשות לעצמה להיות תוצאה של קפריזות דמוקרטיות?

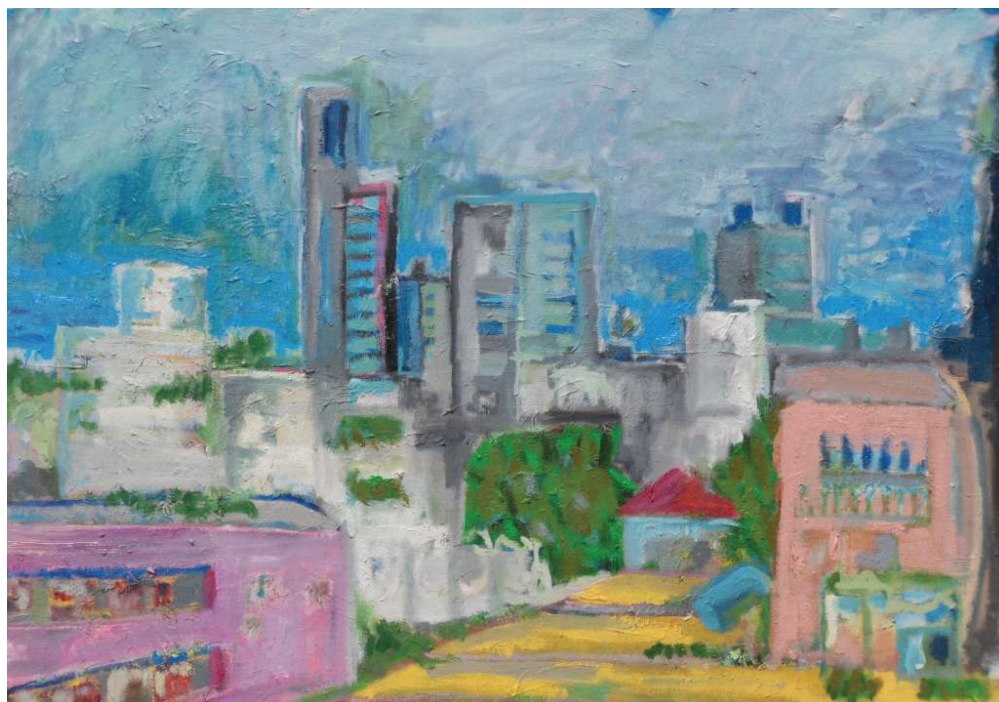
ברזומה שלך כתוב שאתה אדריכל, צייר, תיאורטיקן, מורה, וכיום - ראש בית הספר לאדריכלות באוניברסיטת אריאל. כצייר, אתה ודאי מאמין בדוגמה אישית? ... מודל לחיקוי? מה שהיה פעם מאסטר, כמו ליאונרדו, מיכלאנג'לו ופראנק לויד רייט. בעד מה אתה?

אני בעד אדריכלות ורנקולרית - אדריכלות ללא אדריכלים, או כמעט ללא אדריכלים. המודל שלי - אדריכלים כמו אלואר אאלטו הפיני, צ'רלס קוריאה ההודי ואלוארו סיזה הפורטוגלי. שלושתם הצליחו ליצור אדריכלות קונטקסטואלית שמגשרת בין מסורת, מקום ומודרניזם, למרות שארצותיהם אינן מייצגות את המיינסטרים האדריכלי.

אתה מדבר על נכסי תרבות בארץ שבה השאלה מהי תרבות עדיין נמצאת בידיים של חסרי תרבות, והכוונה היא לא דווקא למשפחת גרבוז, עודד קוטלר ומירי רגב. השאלה היא - איך הם יגורו באותו בניין... היכן הם יישבו, יישנו... ועם איזה שיניים הם יפצחו גרעינים?

בעניין נכסי התרבות - יש הבדל מהותי בין מבני ציבור ובתי מגורים. תהליך ההתייחסות אליהם צריך להיות שונה. בתי מגורים נבנים מתוך חוכמת המקום וצורכי המשתמש הנתונים לתהליך מתמשך של אבולוציה. הם יוצרים למעשה את הרקמה הורנקולרית - עם או בלי אדריכלים.

Top painting: "Urban Landscape".
Below: "Childhood Memories".
Right page: Architect Prof. Gilead Duvshani,
 Head of Ariel School of Architecture.

דמוקרטיה היא מיעוט שנבחר על ידי הרוב כדי לשלוט בו. לדעתו, זו עדיין המערכת השלטונית הראויה ביותר.

המונח דמוקרטיה זולג כיום בביטחה גם לבתי הספר לאדריכלות, ובמיוחד לפיקוח המתיימר להיות מקצועי, של הרשם. השאלה מה בכלל צריך ללמד שם, יוצרת הבדלים בין בתי הספר לאדריכלות, וזה לא סוד שבית הספר באריאל מהלך מבחינה דמוקרטית על חבל דק, אם לא על ביצים... יש שם תלמידים ומורים מהמרכז ומהפריפריה – דתיים, מתנחלים, ערבים, בקיצור – כל טוב הארץ. לאיזה כיוון אתה מתכוון להוביל את בית הספר לאדריכלות?

אני לא בא לעשות מהפיכות אלא בעיקר לחזק ולשפר את מה שקיים, תוך התמקדות בשני נושאים שאני מאמין בהם: התייחסות לקונטקסט וחשיבות העיר בתהליך היצירה האדריכלי.

איך נראית בעיניך עיר טובה, ומה דעתך למשל, על אריאל?

כאשר רוב אוכלוסיית העולם עוברת להתגורר בערים ההופכות למטרופוליני ענק, הבעיה העיקרית, כיום ובעתיד הנראה לעין, היא באיזה ערים אנחנו רוצים לגור. איך מעבים את הקיים, איך יוצרים חדש, והאם, למשל, הבנייה המסיבית לאורך מישור-החוף יוצרת צביר בנוי ראוי ומתאים לסביבה הים תיכונית.

אריאל היא עיר ישראלית עד שיחולט אחרת. הקונטקסט שלנו הוא כל המרחב שבו אנחנו חיים, ובכלל זה האדריכלות הפלסטינית וההתנחלויות שמסביב. עיר טובה ליהודים תהיה ראויה וטובה לבני דתות אחרות, היום או בעתיד.

באריאל יש ליקויי תכנון כפי שיש בכל עיר, וצריך לבדוק איך משנים כיוון; איך יוצרים סביבה עירונית הולמת לקונטקסט האזורי המיוחד, ואיך הופכים אותה מצביר של בניינים לעיר מרקמית, עם רחובות וכיכרות; עיר שבה המרחב הפתוח הוא מקום ציבורי ולא רק מרווח בין הבניינים. ואגב, האדריכלות האיסלמית המסורתית טובה ושימושית בדרך כלל, ויש מה ללמוד ממנה.

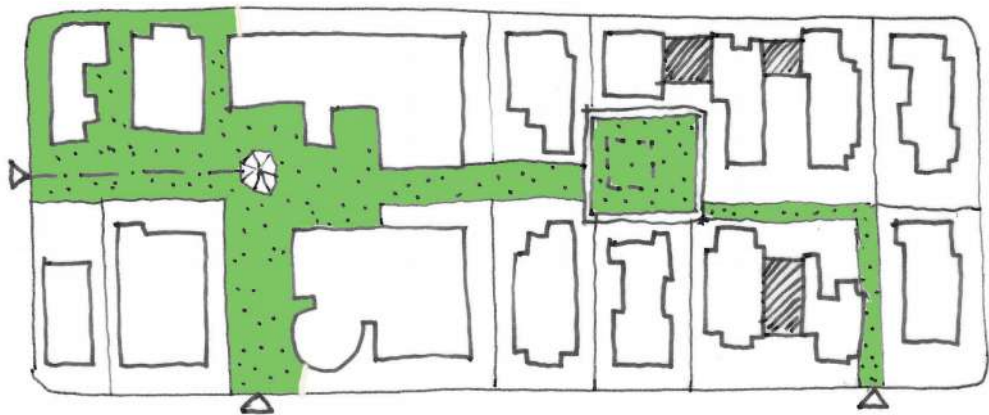
תרשה לי לסיים בשאלת תם. אם אתה בעד אדריכלות ללא אדריכלים, בשביל מה בעצם צריך בתי ספר לאדריכלות?

היקפי הבנייה הנרחבים והצרכים המשתנים במהירות, חורגים כיום מהאפשרות לדבוק בבנייה אבולוציונית איטית ללא אדריכלים. יחד עם זה, חוכמת האדריכלות האבולוציונית דרושה כדי להקנות לאדריכלות העכשווית הממוחשבת, מימד אנושי המותאם לתנאי המקום. אני מנסה לקדם גישה הוליסטית, שעשויה להיטיב עם החברה והסביבה.

למעלה: "נוף עירוני".
למטה: "זיכרונות ילדות".
בעמוד הימני, למעלה: אדריכל פרופ' גלעד דובשני, ראש בית הספר לאדריכלות באוניברסיטת אריאל.

למעלה: יבנה 23, תל אביב. המרחב הפתוח בכיכר
הראל מתפקד כחלל אורבני, המהווה חלק אינטגרלי
של המארג העירוני.
בעמוד השמאלי: מתנ"ס הסלעים, ראש העין.
גושי המבנה נערכו בהתאם לצורת המגרש,
הטופוגרפיה, צירי המבט, וצירי התנועה המתחברים אל
בתי השכונה שערוכים סביב הגן הציבורי.
במרכז נבנתה סוכת תצפית – נקודת ציון במרחב
שמשמשת כמקום אתנחתא להולכי הרגל העוברים דרך
הבניין.
אדריכל: גלעד דובשני.

שטח ציבורי בהחלט

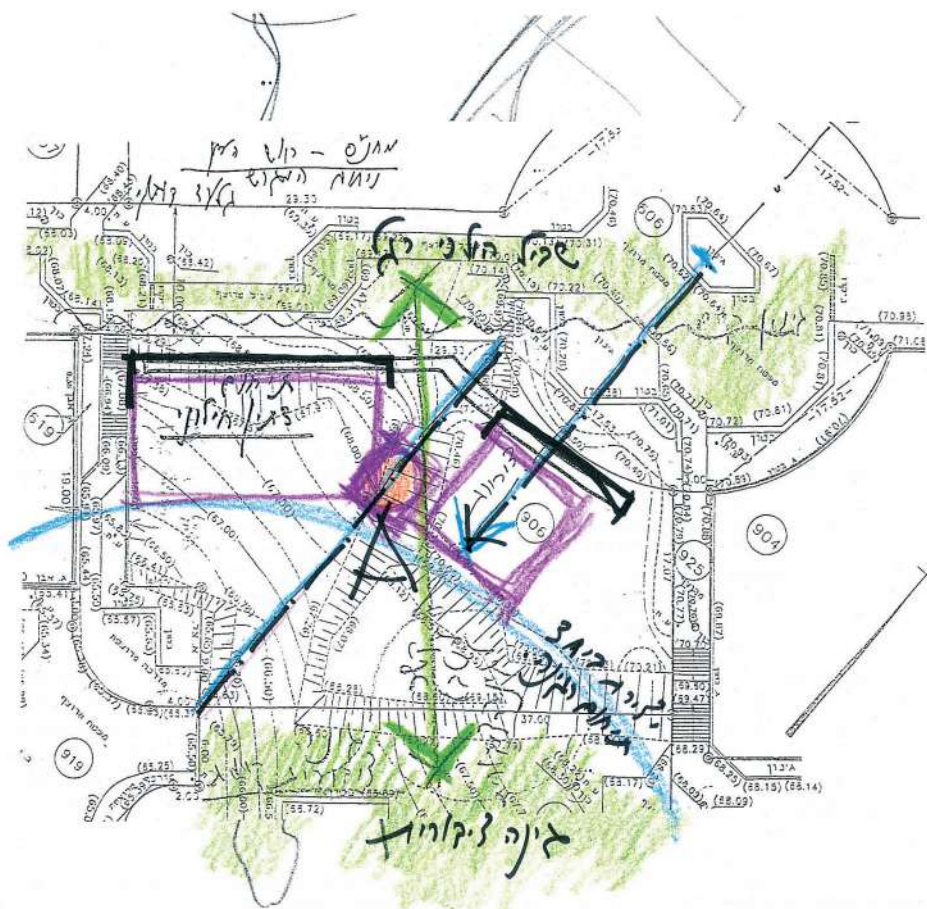
Possibility for
Ideal Built Form – Future changes 9

Right page, top: 32 Yavne, Tel Aviv.
The open gap between buildings in Kikar Harel -
an integral part of the urban space.

Above: Cultural center, Rosh Ha-ayin.
Blocks arranged in accordance with the shape
of the plot, topography, visual axis, and roads
connecting to houses situated around a public
park. An observation arbor in the middle, where
pedestrians can rest on their way through the
building, serves as a landmark.

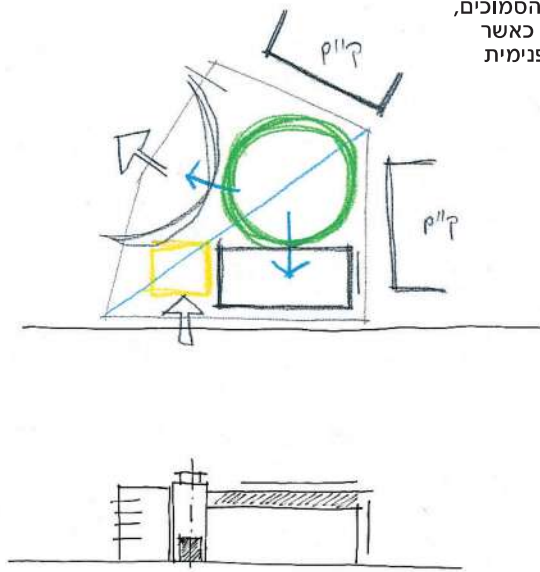
Architect: Gilead Duvshani.

בניין מגורים ברחוב גאולים 53, חולון

שלא כמו בנייני מגורים הניצבים כאובייקט במרכז המגרש, המבנה יוצר דיאלוג עם הבניינים הסמוכים, באמצעות פירוק המסה הבניינית לגושים, כאשר היררכיה של חללים ציבוריים יוצרת חצר פנימית המתחברת למרקם העירוני.

אדריכל: גלעד דובשני.

35 Geulim St., Holon

Unlike residential buildings situated as an object in the center of a plot, this building creates a dialogue with the surroundings by breaking up the mass to enclose an inner courtyard that connects with the urban fabric.

Architect: Gilead Duvshani.

2 Yitzhak Rabin St., Holon

A composition of blocks adapted to the shape of the plot in order to create a sense of affiliation with the nearby construction and future construction.

Architect: Gilead Duvshani.

When most of the world's population lives in cities that become giant metropolises, the main question now is in what cities do we want to live. How do we expand the existing, create the new and, for example, does the massive construction along the coastal plain create a cluster of buildings suitable for the definition of a Mediterranean city.

Ariel is an Israeli city until decided otherwise. Our context is the entire space in which we live, including Palestinian architecture and Israeli settlements. A city that is good for Jews is worthy and good for members of other religions. Ariel has design defects like any other city and we will have to see how we shift direction; how we create an urban environment that is appropriate for the special regional context, and how we turn it from a cluster of buildings into a city texture with streets and squares; a city where open space is public, and not just an area between buildings. And by the way, traditional Islamic architecture is usually beneficial and useful and we have something to learn from it.

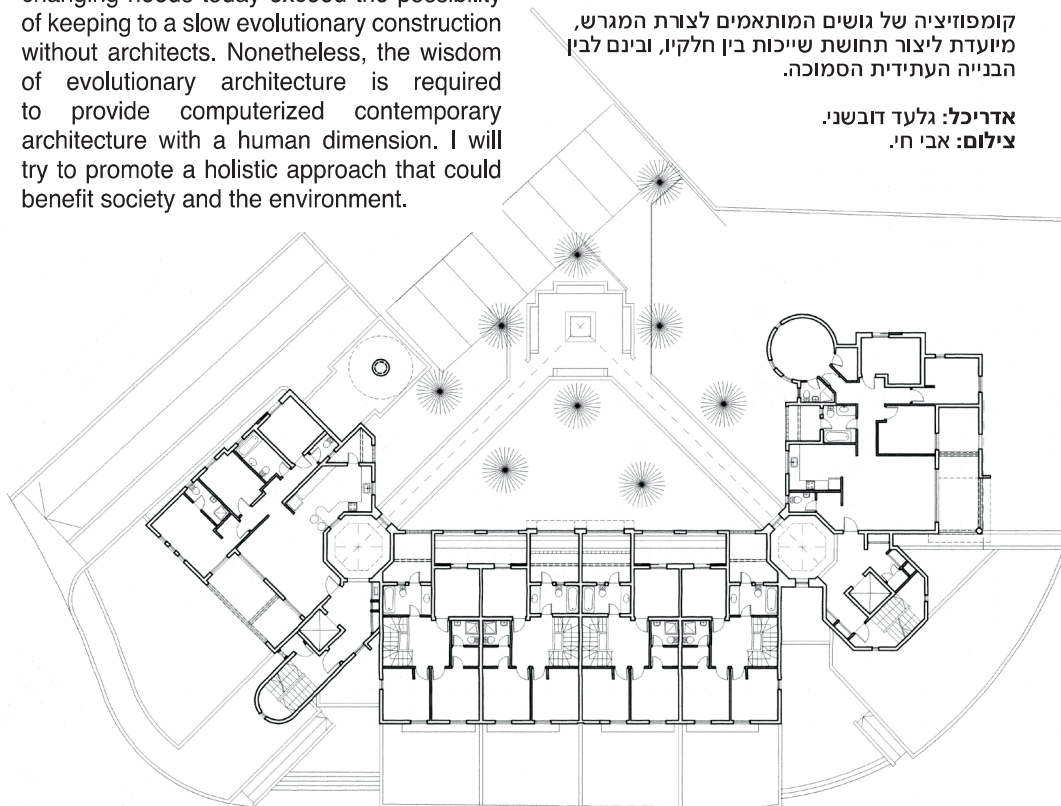
... If you believe in architecture without architects, what's the point of having Architecture Schools?

The vast amount of construction and rapidly changing needs today exceed the possibility of keeping to a slow evolutionary construction without architects. Nonetheless, the wisdom of evolutionary architecture is required to provide computerized contemporary architecture with a human dimension. I will try to promote a holistic approach that could benefit society and the environment.

בניין מגורים, יצחק רבין 2 חולון

קומפוזיציה של גושים המותאמים לצורת המגרש, מיועדת ליצור תחושת שייכות בין חלקיו, ובנים לבין הבנייה העתידית הסמוכה.

אדריכל: גלעד דובשני.
צילום: אבי חי.

chat of the day

Appointed head of the Architecture School at Ariel, Prof. Gilead Duvshani wrote to school lecturers:

"Architectural evolution is made of layers and adapting to what exists. Similarly - the evolution of a school is based on building layers, when the new is added to previous conceptions. I prefer evolution to revolution.

"The recent past belonged to computer people who specialized in writing complex rational programs. In my view, the future belongs to artists, architects, and designers, in short – creative inventors of stories. We are moving from a rational-based agenda to a broad holistic agenda based on creativity that is so lacking in architecture schools.

"The essence of architectural creativity lies in how architects reflect society in the spirit of the times."

Gilead Duvshani
and Ami Ran

a different head

בית דובשני, נווה צדק, תל אביב

Dovshani residence, Neve Tzedek, Tel Aviv.

Your resume says you're an architect, painter, theorist, and a teacher. As an artist you surely believe in exemplary Masters like Leonardo da Vinci, Michelangelo, and Frank Lloyd Wright. Who are your Masters?

I believe in Vernacular Architecture - architecture without, or almost without architects. My models are Alvar Aalto from Finland, Charles Correa from India, and Alvaro Siza Vieira from Portugal. All three have formulated a contextual architecture that bridges cultural assets, place, and modernism - although their countries do not represent mainstream architecture.

You talk about assets in a country where the question of what constitutes culture lies in the hands of non-cultural figures, and I don't mean the Garbuz brothers, Oded Kotler or Miri Regev. The question is - how will they survive in the same building... where will they sit, sleep... and what teeth will they use to split open sunflower seeds?

Referring to cultural assets - there is a fundamental difference between public buildings and residential houses. The process of relating to them is totally

different. Residential houses are built out of local wisdom and user needs subject to a continuous process of evolution. They in fact form the vernacular tissue - with or without architects. The programme of public buildings is determined by varying decision makers - in the past, kings or patrons, and today - curators, editors, teachers and architects.

The sustainable trend that ostensibly leads architectural practice today refers to the longevity of the building - that is, maximum adaptability for various users over the years. What do you think of the evacuate-and-build method?

Vernacular Architecture first of all takes care of the users. Hence, a life span of a building indicates whether it was well designed and appropriate for the needs of varying generations of users. Evacuate and build method in itself could be positive. But the important thing is - what construction takes place after the evacuation. Whether the urban tissue is maintained according to local characteristics, or is it replaced in accordance with economic entrepreneurs or politicians.

Well, it is known that any decision related to what is "right" is always controlled by those in power, unfortunately wealth and

governance. Promoting "gas outline" is just another example of this. Do you believe that architecture can afford to be the result of such "democratic" whims?

In my view, democracy is a majority elected in order to control the minority. I think it is still the most appropriate form of governing.

The term democracy leaks safely into schools, especially through to the Registrar who claims to be professional. The question of what we really need to teach differs among schools of architecture, and it is no secret that in terms of democracy, the Ariel University is walking on eggshells. It has students and teachers from the center and the periphery – religious ones, settlers, Arabs, in short – everything the country has to offer. Where are you heading?

I'm not going to make revolutions but will rather strengthen and improve what exists, focusing on two issues I believe in: relating to context and the importance of the city in the architectural creative process.

What does a good city look like to you and ... what do you think of Ariel?

PHOTOGRAPHING YOUR ARCHITECTURE

0542-505-222 | WWW.ADVABARAM.COM